

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Bambergen. Episcopo, & Petro Scholastico Maguntin.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20006

perientia committendam, per apostolica &c. ut supra usque ad verbum illud repræsentent. Si verò præfati Canonici duxerint desistendum, & probare &c. usque ad verbum commendare. Volumus autem nihilominus & mandamus ut personam curetis idoneam providere, quæ indemnitati consulat Ecclesiæ Lausanen. ita videlicet quòd dictus Episcopus sine ipsius consilio bona ejusdem Ecclesiæ nullo titulo alienet; ei tamen expensæ competentes ac necessaria non negentur ad causam; ne pro expensarum defectu, causæ suæ detrimentum incurrat. Si qua verò partium legitimè citata vestram præsentiam adire contempserit, vos nihilominus in causa ipsa appellatione postposita ordine judiciario procedatis, cum in præsentia nostra litem fuerint contestati. Ad hæc, quia præfati Canonici proponebant se ab ipso Episcopo irrationabiliter spoliatos; vos, si eorum assertioni veritas suffragatur, ipsos restitui faciatis. Nullis literis obstantibus præter assensum partium &c. Quòd si omnes, tu frater Archiepiscopo cum eorum altero &c. Datum Reat. XIV. Kalen. Augusti.

BAMBERGEN. EPISCOPO,
& Petro Scholastico Maguntin.

Q Vanto personam venerab. fratris nostri Hildesemen. quondam Episcopi sinceriori diligebamus affectu, tanto securius sperabamus. quòd nihil adversus matrem suam Romanam Ecclesiam in præjudicium sui ordinis & ecclesiasticæ disciplinæ dispendium attentaret. Sanè (sicut certa multorum assertionem comperimus, & suarum didicimus nihilominus testimonio literarum, quibus ad nos directis Herbipolensem se Pontificem nominabat) ipse relicta Hildesemen. Ecclesia, cui fuerat spirituali conjugio copulatus, ad Herbipolen. sine auctoritate Romani Pontificis propria temeritate tràsivit, non attendens quòd Veritas in evangelio protestatur: *Quod Deus conjunxit, homo non separet.* Potestatem enim transferendi Pontifices ita sibi retinuit Dominus & magister, quòd soli beato Petro Vicario suo, & per ipsum successoribus suis, & nobis ipsis, qui locum ejus, licèt indigni, tenemus in terris, speciali privilegio præbuit & concessit, sicut testatur antiquitas, cui decreta patrum sanxerunt reverentiam ex-

hibendam, & evidenter asserunt sacrorum canonum sanctiones. Non enim homo sed Deus separat quòd Rom. Pontifex, qui non puri hominis sed veri Dei vicem gerit in terris, Ecclesiarum necessitate vel utilitate pensata, non humana sed divina potiùs auctoritate dissolvit. Nolentes autem tantæ præsumptionis audaciam relinquere impunitam, cum secundum Apostolum omnem inobedientiam prompti simus ulcisci, ne facti perversitas transeat præsumptoribus in exemplum, (quòd quidem, si verum est, non potest non esse notorium) auctoritate omnipotentis Dei & beatorum Petri & Pauli Apostolorum & nostra de communi fratrum nostrorum consilio in virtute Spiritus sancti districtè * tibi præcipimus, ut visis literis nostris, omni contradictione & appellatione cessantibus, administrationem ipsius Herbipolen. Ecclesiæ tam in spiritualibus quàm temporalibus penitus derelinquat. Si verò (quòd non credimus) hanc suspensionem nostram non curaverit humiliter observare, & inhibita sibi usurpare præsumpserit, excommunicationis vinculo ipsum decernimus innodatum. Omnibus etiam tam Clericis quàm laicis Herbipolen. diocesis sub anathematis interminatione præcipimus, ut non obstante juramento fidelitatis, omnem ipsi obedientiam subtrahant, quam ipse sibi contra sacros canones usurpavit, non attendens quòd dicit Apostolus: *Nemo sibi assumat honorem, sed qui vocatur à Deo tanquam Aaron.* Ceterum, quoniam Herbipolen. Canonici vota sua in ipsum prorsùs illicitè contulerunt, volentes, sicut dignum est, ut in eo puniantur in quo peccarunt, eligendi eos hac vice potestate suspendimus. Et si contra sedis apostolicæ interdictum ad cujusquam nominationem processerint, quòd ab eis factum fuerit irritum decernimus & inane. Quia verò jamdictam Hildesemen. Ecclesiã, cui fuerat alligatus, unde secundum Apostolum solutionem quærere non debebat, nimis improbè dereliquit, ne ad ipsam ulterius redeat, in virtute Spiritus sancti ei districtiùs inhibemus; cum secundum traditiones canonicas, qui ad majorem se plebem transtulerit, à cathedra pelli debeat aliena, & carere propria; ut nec illis præsideat quos per superbiam sprexit, nec illis quos per avaritiam concupivit. Nos quoque Hilde-

* Apud Gregor. sibi

Concil. Sardie. 6. 1.

Epist. 335.
Suspenditur
Hildesemen.
Episcopus, quòd
sine auctoritate
Pontificis ad
Ecclesiam Her-
bipolensem
transierat.
Cap. Quarto.
De translatione
Episcop.
Vide infra epist.
574. & lib. 2.
epist. 54. 204.
278. 288.

femen. Capitulo dedimus in mandatis ut ipsum redire volentem nulla ratione recipiant; ut sic saltem, quem timor Dei, & bonum obedientiæ, (de cujus laude quid sentiendum sit, ex diverso melius demonstratur, cum secundum Prophetam peccatum ariolandi sit repugnare, & scelus idolatriæ nolle acquiescere) à malo non revocat, ecclesiasticæ saltem coërceat severitas disciplinæ. Quocirca discer. vestræ per apost. scripta mādamus, & sub pœna officij & beneficij quanta possumus districtione præcipimus, quatenus, nisi dictus Episcopus & alij quæ statuimus & mandavimus infra viginti dies post receptionem literarum nostrarum curaverint adimplere, vos ea sublato cujuslibet con. & ap. ob. exequi non tardetis, & præfatum Episcopum excommunicatum per regnum Alamanniæ nunciantes, excommunicationem ipsam faciatis dominicis & festivis diebus pulsatis campanis & accensis candelis publicè innovari. Quòd si ambo &c. alter vestrum &c. Datum Spolet. XII. Kal. Septemb.

Scriptum est Hildesemen. quondam Episcopo juxta tenorem literarum istarum. Scriptum est Hildesemen. Capitulo. Scriptum est Clericis & laicis Herbipolen. Scriptum est Coloniæ. Archiepiscopo & suffraganeis ejus ut ipsum excommunicatum denuncient, & excommunicationem ipsam faciant dominicis & festivis diebus pulsatis campanis & candelis accensis publicè innovari. In eundem modum Magdeburgen. Archiepiscopo & suffraganeis ejus. In eundem modum Salsburgen. Archiepiscopo & suffraganeis ejus.

NARBONEN. ARCHIEPISCOPO
& suffraganeis ejus, Abbatibus quoque, Prioribus, & aliis Ecclesiarum Prælatibus, Comitibus etiam, & Baronibus, * & universo populo in Narbonen. provincia constitutis.

* In vet. cod. MS. Biblioth. Colbertianæ legitur, & personis per Narbonen. provinciam Epist. 336. Hortatur ad sacrum bellum contra Sarracenos, pro recuperatione terræ sanctæ.

Post miserabile Hierosolymitanæ regionis excidium, post lachrymabilem stragem populi Christiani, post deplorandam invasionem illius terræ in qua pedes Christi steterunt, & ubi Deus Rex noster ante secula salutem in medio terræ dignatus est operari, post ignominiosam nobis vivificæ crucis translationem, in qua salus mundi pependit, & delevit chirographum mortis anti-

quæ, apostolica sedes super tantæ calamitatis infortunio conturbata laboravit clamans, & plorans, ita quòd præ incessanti clamore rauca facta sunt fauces ejus, & ex vehementi ploratu penè ipsius oculi defecerunt. Verum ne si secundum Prophetam Hierusalem obliti fuerimus, obliuiscatur nos dextera nostra, adhæreat lingua nostra faucibus nostris, si non meminerimus ejus, clamat adhuc apostolica sedes, & quasi tuba vocem exaltat, excitare cupiens populos Christianos ad prælium Christi bellandum, & vindicandam injuriam crucifixi, usa ipsius verbo dicentis: *O vos omnes qui transitis per viam, attendite, & videte si est dolor similis sicut dolor meus.* Ecce enim hereditas nostra versa est ad alienos, domus nostræ ad extraneos devenerunt, via Sion lugent, eò quòd non sint qui veniant ad solennitatem, facti sunt inimici ejus in capite, sepulchrum Domini, quod Propheta gloriosum fore prædixit, prophanatum ab impiis, inglorium est effectum. Gloria nostra (de qua dicit Apostolus, *Mihi autem absit gloriari, nisi in cruce Domini nostri Jesu Christi*) sub manu tenetur hostili, & ipse Dominus noster Iesus Christus, qui captivitatem nostram pro nobis moriens captivavit, quasi captivatus ab impiis, ab hereditate sua cogitur exulare. Existente quondam in castris arca Domini Sabaoth, Vrias domum suam ingredi recusavit, à licito etiam uxoris se compescens amplexu. Nunc verò Principes nostri, gloria Israël de loco suo in injuriam nostri trās-lata, vacant adulterinis amplexibus, delitii & divitiis abutentes, & dum se invicem inexorabili odio persequuntur, dum unus in alium suas nititur injurias vindicare, non est quem moveat injuria Crucifixi, non attendentibus ipsis quòd jam insultant nobis inimici nostri, dicentes: *Vbi est Deus vester, qui nec se potest nec vos de nostris manibus liberare?* Ecce jam prophanavimus sancta vestra. Ecce jam ad desiderabilia vestra manum extendimus, & ea loca impetu primo violenter invasimus, & ea vobis tenemus invitis, in quibus superstitionem vestram principium fingitis suscepisse. Iam infirmavimus & confregimus hastas Gallorum, Anglorum conatus eliminavimus, Theutoniorum vires compressimus. Nunc secundò Hispanos domuimus animosos; & cum omnes virtutes vestras